

(наближених до пісенності), прозорою ясністю й досконалістю лінійно-поліфонічної тканини, утвореної на засадах імітаційності (наскрізної та канонічної), техніки *cantus firmus* (“*Missa Fortuna desperata*”), вільного контрапунктування, принципів подвійного контрапункту, *ostinato* (“*Missa Faisant regrets*”), із залученням секвентного розвитку, ритмічного варіювання тощо, застосованих в оригінальному варіантно-комбінаторному трактуванні (що є властивістю стилю композитора). Новаційністю відзначається фактурне вирішення поліфонічних творів Ж. Дебре, побудованих на діатонічній модально-ладовій основі, у яких прослідковується кристалізація виразних звукокомплексів модальної гармонії, інтенція щодо узгодження лінійних (горизонтально-поліфонічних) утворень і вертикальних (інтервально-акордових) музично-просторових нашарувань.

Індивідуальне оперування поліфонічними засобами та прийомами розвитку (з широким застосуванням імітацій у ритмічному збільшенні, зменшенні, варіюванні, зверненням до канонічної техніки, зокрема ракоходного канону з тональними зміщеннями) зумовлене загальним прагненням композитора до вирішення художньо-творчих завдань, спрямованістю на створення гармонійної інтонаційної цілісності з акцентуацією вокальності поліфонічності, уваги до змістовного шару (через тлумаченням вербально-текстової опори).

Вираженням креативного потенціалу й інтенції авторського мислення Ж. Дебре слугує оригінальне композиційно-технічне утілення мотетних творів, які мають виключне значення в історії музики та розвитку цього різновиду творчості, виявляють новаторські підходи до трактування жанру меси, що диференціюється в доробку митця на декілька типів (що демонструють гнучкість у вирішенні цілого та виборі поліфонічних прийомів розвитку): тенорові *cantus firmus*’ні опуси, з опорою на цитований канонічний та профанний мелос (“*Missa Lami Baudichon*”); твори з вільно інтерпретованим інтонаційним першоджерелом та пародійні меси.

Авторська творчість Жоскена Дебре слугує художньо-естетичним еталоном у сфері хорової композиції доби Ренесансу, є свідченням глибоких новаторських ідей у жанровій сфері та системі поліфонічного мислення та не обмежується кордонами певної творчої школи доби. Універсальний духовний сенс музики композитора, закладені в ній художні ідеї виявляють інтенції до широкого мистецько-культурного діалогу, розгорнутого в хронотопі музичної культури.

В. Щепакін

ТВОРЧІ ОБРІЇ ВИПУСКНИЦІ ХДАК ГАЛИНИ ПЕЧЕНІЖСЬКОЇ

V. Shchepakin

CREATIVE HORIZONS OF HALYNA PECHENIZHSKA, A GRADUATE OF KSAC

Яскраво і, безумовно, найпотужніше за обсягом слухачів і впливом на них нині українську музичну культуру на батьківщині і за кордоном презентують представники естрадного напрямку, багато з яких поєднують виконавську діяльність із волонтерською — незалежно від того, у якій країні чи в якому регіоні України вони перебувають. Одною з таких виконавиць є Галина Печеніжська — випускниця магістратури ХДАК (2020), співачка й авторка численних пісень, керівниця творчих колективів (Україна, Німеччина) суперфіналістка Європейського сезону «Голос Країни» (2023, Польща).

У перші страшні дні російської навали наприкінці лютого 2022 р. створити й записати в Харкові, що постійно обстрілювався з мінометів, артилерії, РСЗВ, бомбардувався з ворожих літаків, потужну й щемливу пісню про майбутню Перемогу України («Чекай»), за період вимушеного перебування за кордоном у Німеччині створити в невеличкому місті Іббенбюрен при місцевій церкві за декілька місяців аматорський хоровий колектив “Gloria” з переселенок з України та їхніх дітей, до якого на репетиції приїздили навіть учасниці із сусіднього міста, підготувати з ним численні номери з українського фольклорного, класичного та естрадного репертуару, неодноразово виступати з ним у благодійних концертах, кошти з яких перераховувалися на потреби ЗСУ, привезти цей колектив до Польщі для виступу разом на супер-фіналі «Голосу Країни» (нині цей колектив продовжує існувати й провадити концертну діяльність вже без своєї організаторки, яка наприкінці 2023 р. повернулася в Україну), подолати 3000 км за кермом автомобіля, щоб привезти його з-за кордону знайомому волонтеру, який мав вирушити на ньому на фронт, заснувати по поверненні в Україну в Києві власний вокальний клас, який постійно набирає обертів, на дві доби вирватися з Києва, де вона нині мешкає та працює, у Харків, щоб заспівати на концерті в харківському метро разом із Сергієм Жаданом, Юрієм Гуржі, Євгеном Турчиновим, Максимом Мацегоріним, Мірою Шуляк, Олександром Луцишиним, Оленою Григорьєвою, ХОССП / Sgt. Pepper's lonely hearts choir і хором Дитячої академії естрадного мистецтва “Kinder Mix Show” на презентації нового альбому Жадана «Семафори» й виступити на місцевому «Радіо Хартія» (співпраця Галини з Юрієм Гуржі, Сергієм Жаданом та їхніми талановитими колегами розпочалася ще в 2021 р. під час роботи над записом альбому «Фокстроти», де вона виступила як солістка й керівниця дитячого хору, потім була співпраця під час запису їхнього альбому “Skovorodance” (2023)), підготувати аматорські вокальні ансамблі, учасники яких мешкають у різних містах і займаються з нею в онлайн-режимі, а також декілька підлітків-солістів до перемог на престижних всеукраїнських і міжнародних співочих конкурсах, а ще проводити в різних містах України (Харків, Київ, Полтава, Кам'янець-Подільський, Хмельницький) та за кордоном (Туреччина, Болгарія) вокальні майстер-класи (інтенсиви), брати участь у журі міжнародних вокальних конкурсів, займатися підвищенням педагогічної майстерності, записувати власний новий альбом і, головне, виховувати чарівну донечку-підлітка — це все про неї.

Галина Печенізьська народилася й виховувалася в музичній родині: бабуся співала в народному хорі, мати — хормейстер за освітою та родом діяльності (керувала самодіяльним хором на одному з харківських заводів до народження Галини), батько був учителем історії, проте у свій час співав і був солістом аматорського хору, його рідна сестра, тітка Галини, Тамара Гармаш — заслужена артистка України, солістка (сопрано) ХНАТОБ ім. М. В. Лисенка. Початкову музичну освіту Галина розпочала здобувати в селищі П'ятихатки (філія дитячої музичної школи № 14), продовжила в Харківській дитячій музичній школі № 13 ім. М. Т. Коляди як піаністка (1996–1999), потім перейшла на хорове відділення в Харківській ліцей мистецтва № 133, який закінчила в 2006 р. по класу вокалу (адже замислювалася над кар'єрою оперної співачки за прикладом тітки). Окрім цих офіційних закладів музичної освіти, дівчинка залюбки відвідувала репетиції хорів: спочатку народного, у якому співала її бабуся, потім — студентського аматорського, створеного її мамою в Харківському національному університеті радіоелектроніки (ХНУРЕ, з 2000 р.). З 9 класу навчання

в Ліцї мистецтв вона почала співати в аматорському театрі пісні «Альянс» у ХНУРЕ під керівництвом талановитого музиканта, піаніста й композитора Олега Іванова, який у той час також працював у музичному училищі, керував там джазовим оркестром, але передчасно пішов з життя. На переконання самої Г. Печеніжської, саме ця яскрава особистість завдяки своєму професіоналізму та яскравій харизмі зрештою найбільше вплинула на обрання дівчиною сфер її нинішньої плідної музичної діяльності: «Я не знаю людини, якій я була б зобов'язана більше, ніж Іванову. Все, що я зараз знаю, вмю, втілюю у своїй роботі та творчості, абсолютно все взяла у нього. Тільки Олег В'ячеславович переконав мене повірити у себе, з ним я змогла співати все, що завгодно, і навіть більше. Я полюбила найскладніші та найрізноманітніші партії, і паралельно вивчала всі інші. Пам'ятаю, як ображалася на нього, за його вибуховий характер <...> і, як найсміливіша скривджена дівчинка, відстоювала наші права. Зараз розумію, що це була така нісенітниця, порівняно з тим, що він дав нам усім».

Здавалося б, попереду в Галини мало бути фахове продовження навчання музиці, але вдало складена нею олімпіада з математики (як правило, талановита людина часто буває талановитою в різних сферах!) кардинально змінила вибір Галини, тому вона втупила після закінчення Ліцею мистецтв до того ж ХНУРЕ, який закінчила як спеціаліст з телевізійних комунікацій (2011).

Поєднуючи досвід роботи матері з аматорським студентським хором і Олега Іванова з театром пісні, Галина у 2016 р. на базі ХНУРЕ створила власний театр пісні «Галатей», який за сім років її керівництва (до 2023 р., останній час у режимі онлайн) неодноразово ставав лауреатом і володарем гран-прі різних змагань: від міського до міжнародного рівнів. До репертуару колективу входили різноманітні зразки академічної, народної, естрадної музики. Навички, набуті під час навчання в ХНУРЕ, також не стали зайвими: з 2018 р. і до початку повномасштабної російської агресії Галина успішно працювала керівником і викладачем вокального відділення Харківської кіношколи “Nova Media”. Прагнучи отримати вищу музичну освіту, Галина в 2018 р. вступила до магістратури ХДАК, яку успішно закінчила за освітньою програмою «Естрадний спів» у 2020 р. Серед творів, які вона майстерно й дуже емоційно виконала на випускному іспиті з естрадного вокалу, була і її власна яскрава композиція. А дипломна магістерська робота була присвячена особливостям роботи з аматорським студентським співочим колективом і базувалася саме на її практичному досвіді керівництва театром пісні «Галатей». Обидва її іспити отримали відмінні оцінки екзаменаційної комісії.

На переконання Галини, вона на практиці засвоїла, що «...з професіоналів робити хор, звичайно, круто, але з людей, які навіть і музикою не займалися — ще відповідальніше і цікавіше! Там можна знайти справжні діаманти». І цим Галина із великим задоволенням продовжує займатися в наш непростий час. Серед колишніх учасників «Галатей» є декілька таких, хто після участі в театрі пісні продовжив займатися співом вже на професійному рівні, отримуючи вокальну освіту в закладах вищої освіти України. Сама музикантка каже: «Пишаюсь кожним учнем та радію нашим досягненням. Ми разом обираємо пісні, створюємо кавери, пишемо музику та нервуємо на конкурсах. Я неймовірно щаслива працювати з дітьми та дорослими онлайн із 7 міст України та 9 країн світу та наживо в Києві та Харкові й навчати їх головному, знаходити в музиці радість та щастя, спокій, гармонію та визволення від емоційного перенапруження. Колись давно, будучи дитиною викладачів <...>».

я страшенно ревнувала батьків до їх вихованців та періодично вибухала гучними заявами, що я ніколи не буду педагогом. Але батьківські гени така штука серйозна виявилася. Тож вже майже 10 років я впевнено можу сказати, що кайфую від свого покликання і відчуваю себе, як рибка у воді, та постійно оновлюю свої знання <...>, щоб надавати своїм підопічним тільки найкраще». Це життєве кредо Галина впевнено провадить у життя як співачка та музикант-педагог, успішно працюючи нині в київській школі вокалу «Super Школа».

Лю Цін

КОНЦЕПТ «ПОЕТИКА» В СУЧАСНОМУ МУЗИКОЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ

Liu Qing

THE CONCEPT OF “POETICS” IN CONTEMPORARY MUSICOLOGICAL DISCOURSE

Сучасні парадигмальні виміри культури, як конструкти формування нового простору музичного мистецтва, загострюють питання щодо необхідності формування новітнього методологічного, категоріально-термінологічного апарату, суголосного процесам складного та неоднозначного переосмислення сутності та специфіки власного звукового, жанрово-стильового та виразового простору. У світлі актуалізації міждисциплінарного та компаративного підходу дослідницькі інтерференційні інтенції спрямовуються на інтенсивну апробацію методологічних настанов та термінологічного тезаурусу, який первинно маркує різні царини мистецтвознавства.

Концепт «поетика» у світлі таких тенденцій є своєрідним парадоксом. Функціонуючи в гуманітарному знанні з епохи Античності у зв'язку з питанням сутності та специфіки літератури, він модулює в царину музикології із часів Ренесансу. З'являючись у трактатах із теорії музики, зокрема Н. Лістеніуса, Й. Бурмейстера як визначення теорії композиції, концепт «поетика» в барокову епоху в працях Й. Ліппіуса, Й. Нюціуса та А. Кірхера проєкціюється у сфери нормативних принципів творчості, змістових горизонтів риторичних фігур та водночас емоційного впливу музичних стилів на реципієнта. У поглядах Г. Вальтера поетика дорівнювала композиції та була співставлена з математикою.

У культурі Новітнього часу одним із імпульсів розгортання поетикальних досліджень у музикології стала як інтенсивність розробки питань поетики в літературознавстві, так і численність варіантів інтерпретації її сутності та специфіки, суголосна індивідуалізації художнього світобачення. Один із варіантів осягнення поетики в контексті музичного мистецтва було запропоновано І. Стравінським який її ототожнював із “making in the field of music” — «роблення», творення музики та визначав як її складники насамперед звук, час, а також основні поняття теорії музики.

Характерними ознаками осягнення поетики І. Стравінським була її співвіднесеність із питаннями філософії та естетики, а також відповідна кардинальній ревізії аксіологічного світу людства на поч. ХХ ст. акцентуація духовного змісту, значущості натхнення як вищої форми втілення духовності митця.

Інтенсифікацію апробації концепту «поетика» в сучасній музикології відбивають праці Є. Ареф'євої, А. Булкіна, О. Волика, Д. Гульцової, О. Кужелевої, Л. Півторацької, Н. Рябухи, О. Стрильчук, Чень Сяо, М. Черкашиної-Губаренко, С. Щелканової та